

یاسای ژماره (۱۷) ی سالی ۱۹۹۹
یاسای پارێزه رایه تی له ههریمی کوردستان - عێراق

به ناوی خوای به خشنده و میهره بان
به ناوی گهل
نهنجوومه نی نیشتمانی کوردستانی عێراق
ژماره ی بریار: ۳۳
روژی بریار: ۱۹/۱۲/۱۹۹۹

«بریار»

پشت بهو دهسه لانه ی که به پیتی برکه (۳) ی ماده ده (۲) له یاسای ژماره (۱۰) ی سالی ۱۹۹۷ پیمان دراوه و له سه ره نهو بنه مایه ی که نهنجوومه نی نیشتمانی کوردستانی عێراق له دانیشتنی روژی ۱۹/۱۲/۱۹۹۹ دا یاساکاری کردووه، نه م یاسایه ی ده ره ی نا .

یاسای ژماره (۱۷) ی سالی ۱۹۹۹
یاسای پارێزه رایه تی له ههریمی کوردستان - عێراق

به شی به که م
«پیتاسه کان»

ماده ی (۱):

نه م گوزارشت و زاراوانه ی خواره وه نهو مانایانه ده به خشن که به رامبه ریان
نووسراوه:

به که م: ههریم: ههریمی کوردستانی عێراق.
دووه م: وه زارته: وه زارته ی دارایی و تابووری.
سه ییه م: سه ندیکای: سه ندیکای پارێزه رانی کوردستان.
چواره م: نهنجوومه ن: نهنجوومه نی سه ندیکای پارێزه رانی کوردستان.
پینجه م: تو ماره: نهو تو ماره یه که ناوی پارێزه ره کانی به پیتی بهر له یه کتری
(الاقدمیه) تیدا نووسراوه.

شه‌شهم: بهر له‌یه‌کتری (الاقدمیه): نهو ماوه‌یه‌یه که پارتیزه‌ر پیشه‌که‌ی خۆی تیدا به‌کردار به‌سه‌ربردوو.

حه‌وته‌م: سندوووق: مه‌به‌ست له‌ سندوووقی خانه‌نشینی پارتیزه‌رانه.
هه‌شته‌م: لیسته: لیسته‌یه‌که، سالانه‌ ته‌یارو ناماده‌ دکری‌ ناوی نهو پارتیزه‌رانه‌ی تیدا ده‌نوووسری‌ که نابونه‌ی سالانه‌یان داوه.
به‌شی دووهم
«نامانجه‌کانی نه‌م یاسایه»

مادده‌ی (۲):

پارتیزه‌رایه‌تی: ره‌که‌زیک له‌ ره‌که‌زه‌کانی و ده‌یه‌تانی دادوهری چونکه‌ دادکایه‌کی به‌سه‌ری‌ و وه‌ستاوه‌ ده‌سه‌به‌ری مافی پیروزی به‌رکری له‌ خۆکردنه، نه‌م یاسایه‌ بو‌ و ده‌یه‌تانی نه‌م نامانجه‌انه‌یخواره‌وه‌ دانراوه:
یه‌که‌م: له‌ پالېشستی حکومه‌تی هه‌ریم و پیروزی دموکراسیدا هاوبه‌ش بیت و پشتی فیدرالیزم بکریت و بناغه‌ی پنه‌و بکات و به‌ره‌و باشتی بیات.
دووهم: پیشه‌ی پارتیزه‌رایه‌تی له‌ هه‌ریمدا به‌جۆری ریک بخا که‌ بیته‌ زمانکاری پاراستنی مافی سروشتی و مه‌عنه‌ویی هه‌موو که‌ستیک و سه‌ره‌تای بیروراه‌ووری ده‌سه‌بالی‌ی یاساو و ده‌یه‌تانی هه‌ق و هه‌قیانه‌ت مسۆگه‌ر بکات.

سێیه‌م: پله‌و پایه‌ی سه‌ندیکاکه‌ به‌هتیز بکا و مافه‌ سه‌ندیکاییه‌کانی نه‌ندامه‌کان بیاریزی.

چواره‌م: ناست و پله‌ی پیشه‌یی و یاسایی و روشنی‌ری پارتیزه‌ران بالاتر بکات.
پینجه‌م: ناست و پله‌ی گوزه‌ران و لایه‌نی کۆمه‌لایه‌تی بو‌ پارتیزه‌ران بالاتر بکا و زه‌مانه‌ته‌کانی خانه‌نشینی و ته‌ندروستی‌یان بو‌ و ده‌ی بیته‌ی.
شه‌شهم: بیروخولیای یاسایی ده‌وله‌مه‌ند بکا و له‌ په‌ره‌پیدانی یاساکاریشدا هاوبه‌ش بیت.

به‌شی سێیه‌م

«پارتیزه‌رایه‌تی و مه‌رجه‌کانی پارتیزه‌ری کردن»
لقی یه‌که‌م - «پارتیزه‌ری کردن (ممارسه‌ المهنه)»

مادده‌ی (۳):

پارتیزه‌ر له‌م ریگیانیه‌ی خواره‌وه‌دا پیشه‌که‌ی خۆی له‌ چوارچێوه‌ی نه‌رکی سه‌رشانی خۆی و پابه‌ندبونی خۆیدا ده‌خاته‌کار:
یه‌که‌م: ده‌بیته‌ وه‌کیلی هه‌موو که‌ستیک «سروشتی و مه‌عنه‌وی» بو‌ نه‌وه‌ی به‌رکری له‌ مافه‌کانیان بکات.
دووهم: راویتی یاسایی پیتشکه‌ش ده‌کات و هه‌موو (عه‌قدیک) و عه‌قده‌کانی تۆمارکردن و گه‌لانه‌کان (اللوانج) و یادداشته‌کان و لی‌کۆلینه‌وه‌ یاساییه‌کان و هه‌موو عه‌قدیکی دیکه‌ ریک ده‌خات.

سپیهه: پارێزهه به سیفه ئی راویژکاری یاسایی به عهقدتکی مۆزکراو به پیتی
حوکمهکانی ئەم یاسایه یرس و رای یاسیی پیتشکەش به کهرتی تایبەت
دەکا.

لقی دووهم - «مەرجهکانی پارێزهه کردن»

ماددهی (٤):

ئەو کهسهی پارێزهه رایهتی دهکا دهبت ئەم مەرجهانی لێ بینهدی:
یهکهه: دهبت به لکه نامهی به کالۆریۆسی له یاسادا له یهکی له زانکۆکای ههرتیمه وه
وهر کرتیبی یان به لکه نامهی ههیکلی هاوشانی نهودی وهر کرتیبی به مەرجهی له م
باردیاندای له زانستی یاسادا ناخی بکرتینه وه و سه رکهوتن و ده دست بپیتی،
به للام ئەوانه ی هه لگه نامهی به کالۆریۆسی زانکۆکانی عیراقن یان
هه لگه نامهی بالای یاسان له دهرچووانی زانکۆکانی دیکه نهوانه
بهر ئەو ناخی کردنه وه یه ناکهون.

دووهم: دهبت ناوی له تۆماری یارێزهه راندا نووسرای.

سپیهه: دهبت (نه هلیبه تی) یاسایی هه بی.

چوارهم: نایب ته مهنی له په نجاو پینج سال زیاتر بی، به للام نه کهه له وه پیتش کاری
پارێزهه رایه تی یا دادوهی یان (نیدیعی کشتی) کردی یا خود تاما و ده که
له حهوت سال که متهر نه بی نه ندامتیک بووی له (هه بینه تی) وانه کوتنه وه ی
ماددهی یاسادا، ئەو له م دۆخانه دا نه کهه ته مهنی له په نجاو پینج سالیش
زیتر بی قهیدی نییه.

پینجهه: نایب به هۆی سزای ته مته کردن (تادیبی) یا سزای نینزیاتیبه وه ناوی له
تۆمار یا له لیستهی سه ندیکایه کی دیکه سهر داریته وه یان دوور خرایته وه،
ههروه ها ناشیبی له بهر هۆیه که له وه یانه ی ده ستپاکی بان ناکاری کشتی
له که دار ده کهن له فرما تیکی کشتی یان تایبەت دهر کرای.

شه شهه: دهبت ناوبانک و رهفتاری باش بی ههروه ها ده شبی شایانی پروایت کردن و
ریتزلیکرتنیش بیت چونکه ئەم مەرجهانی بو پارێزهه رایه تی پتوبستن.
حه وته: نایب حوکم تیکی جیناییی ناسیاسی یا حوکمی که تیتیکی نابرو بهری
به سه ردا دربی.

هه شهتهه: نایب له پیشه ی پارێزهه رایه تی خانه نشین کرای.

نۆ بهه: نایب به هۆی نه خۆشییه کی ئەقلی یا دهروونی یان به هۆی نه خۆشییه کی
کرانه وه له کاری پارێزهه رایه تی خسته وه که لکی فرمان کوزاری لێ برپوه
خانه نشین کرای مه کهه به راپۆرتیکی پزیشکی که له لیژنه یه کی پزیشکی
تایبه ته وه دهرچوو بی و چاک بو نه و دی له وه نه خۆشییه سه لمینتی.

ماددهی (٥):

هه ر پارێزهه ری ناوی له لیسته ی سه ندیکایه کی دیکه دا نووسرای، مافی نه و دی هه یه
به پیتی ئەو ده سه لاتانه ی خۆی که به رام بهر به ده سه لاته کانی نه ندامی ئەو سه ندیکایه
هه یه تی، له بهردهم دادککانی دیکه ی ناوچه که دا (مورافعه) بکات، به مەرجهی نهوانیش

چونیهک ئەم مافەیان هەبێ لەم دۆخەدا دەبێ پێشەکی رەزامەندی سەرۆکی سەندیکاگە وەرگیرابێ، یان رەزامەندیی وەکیلی سەندیکاگە وەرگیردرێ ئەگەر سەرۆک دیارنەبوو.
ماددەی (٦):

یەکەم: ئەندامیتی سەندیکا و ئەم فرمانانە ی خوارەو پێکەو ناکوئجی و نابێ:
ا - فرمانە کشتییەکانی ناو دەولەت.
ب - خۆتەرخانکردن بۆ بازرگانی یا بۆ پیشەسازی.
دووەم: هەر چەندیشە پارێزەر ناوی لە تۆمارەکەدا ماوەتەووە (رەسم) ونابوونە ی سالانەش دەدات بەلام ناشێ و نابێ شانەشانی پارێزەراییەتی ئەم فرمانانە ی خوارەویشی هەبێ:
ا - خۆتەرخان کردن بە پاداشتی کرێ بۆ کارکردن لە سەندیکا پیشەییەکاندا.
ب - خۆمەتکوزاری سەربازی.
سێیەم: ئەو پارێزەرانی لە برکە (دووەم) ی ئەم ماددەیدا باس کراون، ماوێ ئەندامیتییان بۆ مەبەستی کاری بەرلەیهکتری (الاقدمیه) حساب ناکرێ.

ماددەی (٧):

ئەگەر هات و پارێزەر مەرجێ لەو مەرجانە ی لە ماددە (چوارەم) ی ئەم یاسایەدا هاتوو لە دەست دا، یان کارێک لەو کارانە بکا که لە ماددە ی (شەشەم) دا هاتوو، ئەو بەپیتی حوکمەکانی ئەم یاسایە ناوی لە تۆمارەکە دووردهخرتینەو.

ماددەی (٨):

یەکەم: ئەو پارێزەری لە ئەنجوومەنە کشتییەکان یا لە ئەنجوومەنی یاسادانان یا شارەوانی یا ئیداریدا بووئە ئەندام بۆی نییە و نابێ لە ماوێ ئەو ئەندامیتییداو تا سێ ساتی پاش تەواو بوونی ئەندامیەتەکەشی چ بەناوی خۆیەو چ لە رێکە ی هاوبەشەکە یەو چ لە رێکە ی هەر پارێزەرێکەو لە بەرژەوئەندی ئەودا ئیش بکا وەکالەت دژ بەو ئەنجوومەنانە وەرگیرێ.

دووەم: ئەو پارێزەری فرمانیکی گشتی لە داپەرەکانی دەولەتدا یا لە گەرتی تیکەلاویدا بەدەستەو دیە بیان بووئە راویژکاری یاسایی ئەوان بۆی نییە و نابێ هیچ وەکالەتی دژ بەو لایەنانە ی ئیشی تیدا دەکرد چ بەناوی خۆیەو چ لە رێکە ی هاوبەشەکە یەو چ بەهۆی هەر پارێزەرێکەو لە بەرژەوئەندی ئەودا ئیش بکا وەرگیرێ بەلام دوا ی تێپەر بوونی سێ سال بەسەر پچراندنی پەيوەندی خۆی لەو لایەنانە ئیدی مافی خۆیەتی.

ماددەی (٩):

پارێزەری که دوا ی دەست هەتکرنتی لە دادوهری پارێزەراییەتی دەکات نابێ ئەمانە ی خوارەو بکات:
یەکەم: تا ماوێ سێ سال بەسەر لە دادوهری دەستبەردانیدا تینەپەری چ خۆی چ لە رێی هاوبەشەکە ی چ لە رێی هەر پارێزەرێکی دیکەو که لە بەرژەوئەندی ئەو ئیش دەکات، مورافەعە لە بەردەم دادکایەکدا بکا سەر بەو ناوچە ی

تیهه لچوونه و هیه بیت که خوی له وه و پیتش له ویتدا دادور یا نندامی
(نیدیعای کشتی) بووه.

دووه م: چ خوی چ له ریتی هاو به شه که یه وه چ له ریتی هر پاریزه ریتکه وه له
به رزه و هندی نه و نیش بکا (مورافه عه) له داوایه کدا بکات که له وه و پیتش
خرا بو ویتته به رده می یان رای خوی تیتدا ده ریریبوو بی.

ماددهی (۱۰):

هر پاریزه ری، خوی له مه سه له به کدا (محکم) یا شاره زا یا شاهیتد بوو بی بوی
نیبه و نابی نه خوی نه له ریتی هاو به شه که یه وه نه له ریتی هر پاریزه ریتکی دیکه وه
له به رزه و هندی نه و نیش بکات وه کاله ت له و مه سه له به دا و ده ریکری.

به شی چوارهم
تۆمارکردن و پله داری و ده سه لانه کان
لقی یه که م - «تۆماری پاریزه ران»

ماددهی (۱۱):

تۆماری پاریزه ران به پیتی ناو نووسران و به ر له یه کتری (الاقدمیه) له م ناوانهی
خواره وه پتک دیت:

- ۱- ناوی پاریزه ره راو تیزیت کرا وه کان.
- ۲- ناوی پاریزه ره کارا کان (المارسون).
- ۳- ناوی پاریزه ره مه شکاره کان (المتمرین).

ماددهی (۱۲):

یه که م: بۆ ناو نووسین له تۆماری پاریزه راندا ده بی پاریزه ر سکا لاکه بک بدات به
نه نجوومه نی سه ندیکا و، به پیتی نه م یاسایه ده بی نه و به لکه نامانه شی له
ته کدا بی که فه راهه مکردنی مه رجه کان ده سه لیتنی.

دووه م: نه نجوومه نی سه ندیکا نه و سکا لاکه به ره زامه ندی و ده رده کری یا به بریاریتکی
هۆدیاری کرا و (قرار مسیب) ده داتاه دو اوه.

سییه م: نه که ر نه نجوومه نه که له به ر چند هۆبه کی زه روور سه یرکردنی سکا لاکه ی
دوا خست که نه م دوا خستنه ش ته نها بۆ یه ک جار ده بی نه و نه کاته
پتوبسته له سه ری له ما و دی (۱۵) پازده رۆژدا که له دووه م رۆژی
تۆمارکردنی سکا لاکه وه ده ست پت ده کا سه یری سکا لاکه بکات و
بیریتیتته وه.

چوارهم: نه که ر هات و نه و ما و هیه ی له برکه سییه می نه م مادده یه دا که له دووه م
رۆژی سکا لاکه وه ده ست پتده کات تپیه ری و نه نجوومه نه که له و
ما و هیه دا نه بریاریتکی ره زامه ندیی ده ره یتا و نه دوا شی خست نه و نه کاته
خا و نه سکا لاکه به تۆمار کرا و داده نری.

پینجه م: بریاری ره زامه ندیش یان نار ه زایی له سه ر سکا لکه دوا ی ده ره یتانی ده دری
به خا و نه سکا لاکه نه مه ش بۆی هیه به نه که ر سکا لاکه ی درابیتته دو اوه له

به‌رده‌می دادکای پیتداچوونه‌وه (تمبیز)ی ههرتیمدا له ماودی (۱۵) پازده رۆژدا که له رۆژی لی ناکادارکردنه‌که‌وه ده‌ست پیتده‌کا تانه‌ی لی بکری بریاری نهم دادکایه‌ش کۆتاییه.

شه‌شم: نه‌وه پاریزه‌ردی بۆ یه‌که‌م جار ناوی له تۆماری پاریزه‌رانددا دهنوسری پیتویسته له‌سه‌ری له به‌رده‌می دادکای تیهه‌لچوونه‌وه‌دا (الاستنایف) نهم سوینه‌د بخوات: (سویندی به‌یه‌زدانی که‌وره، که به ده‌ستپاکی و به دلسۆزی پاریزه‌ریه‌تی بکه‌م و ریز له یاسا بکرم و نه‌یتی نهم پیشه‌به پپاریزم و نه‌ریت و داب و ده‌ستووری له‌به‌رچاو بکرم).

حه‌وتهم: نه‌که‌ر نه‌نجوومه‌ن بۆی ده‌رکه‌وت که مه‌رجی له‌وه مه‌رجانه‌ی خاودن سکالاکه پشتی پی به‌ستووره‌راست ده‌رته‌چوو نه‌وه له‌وه کاته پیتویسته دووباره به بریاره‌که‌یدا بچیتته‌وه بریاره تازه‌که‌ش بۆ ماودی (۱۵) پازده رۆژ که له رۆژی ناکادارکردنی داواکارده‌که‌وه ده‌ست پی ده‌کا پیتداچوونه‌وه (تمبیز)ی بۆ هه‌یه.

هه‌سته‌م: نه‌که‌ر پاریزه‌ردی مه‌رجی له‌وه مه‌رجانه‌ی پاریزه‌رایه‌تی کردن که ده‌قه‌کانیان له ماده‌ی چواره‌می نهم یاسایه‌دا هاتووه له‌ده‌ست چوو نه‌وه له‌وه کاته نه‌نجوومه‌ن به بریاریک ناوی له تۆماری پاریزه‌رایه‌تی لاده‌بات.

ماده‌ی (۱۳):

یه‌که‌م: نه‌که‌ر پاریزه‌ردی نابوونه‌وه (رسومی) بریار له‌سه‌ر دراوی سالانه‌ی له ماودی مانکی کانونی دووه‌مدا نه‌دایب نه‌وه ناوی له لیستی سالانه‌دا تۆمار ناکری به‌لام نه‌که‌ر پاشان دای نه‌وه ده‌بی (۵۰٪) له‌سه‌دا په‌نجای ههر نابوونه‌یه‌که‌یش که قه‌رزاره‌ دوای تپه‌ه‌ربوونی نه‌وه ماوه‌یه به‌خاته سه‌ری و بیدا جا دووباره ناوی سه‌ر له‌نووی له لیسته‌که‌دا دهنوسریته‌وه.

دووه‌م: نه‌که‌ر هات و پاریزه‌ر به‌ههر هۆیه‌که‌وه بی نابوونه‌وه رسومی بریار له‌سه‌ر دراوی دوو سالی یه‌ک له‌دوای یه‌ک دواخست و نه‌یدا نه‌وه له‌وه کاته و له قه‌له‌م ده‌ردی که ناوی له تۆماری پاریزه‌ران دور خراودته‌وه له‌وه ماوه‌یه‌شی بۆ مه‌به‌ستی پاریزه‌رایه‌تی و به‌ر له‌به‌کتری (الاقدمیه) بۆ حساب ناکری خۆ نه‌که‌ر ویستیشی دووباره بکه‌رپته‌وه سه‌ر پاریزه‌ریه‌تیه‌که‌یخۆی نه‌وه ده‌بی به‌پیتی حوکمه‌کانی نهم یاسایه سه‌ر له‌نووی سکالا یه‌ک بنووسی داوی دووباره ناوونوسی خۆ له تۆماری پاریزه‌رانددا بکات جا له‌وه کاته نابوونه‌وه رسومی نه‌وه سالانه‌شی که نه‌یداوه ده‌که‌وتته نه‌ستۆ و له‌وه زیاده‌ش که له برکه (یه‌که‌م)ی نهم ماده‌یه‌دا هاتووه ده‌بی بدات لیره‌دا ده‌بی مه‌رجه‌کانی حوکمی ماده‌ی (۴ و ۶ و ۷)ی نهم یاسایه‌ش له‌به‌ر چاو بکیری.

ماده‌ی (۱۴):

یه‌که‌م: نه‌وه‌ی ناوی له تۆماری پاریزه‌ران دوورخرابیتته‌وه هه‌تا دووباره ناوی له تۆماردا دهنوسریته‌وه هه‌موو نابوونه‌وه رسومی بریار له‌سه‌ر دراوی له‌وه سالانه‌ش نه‌دا که نه‌یداوه نابی هه‌یج جوړه نیشتیکی پاریزه‌رایه‌تی بکات.

دووهم: پارټيزهري كړدن به پټچه وانهي حوكمه كاني بركه ي (يه كه م) ي نم مادديه بكرئ به فروفيتلي ناوي پارټيزه له خوټان (انتحال صفة المحامي) له قلم دهرئ له دم دؤخه دا پټويسته له سر نه نچوومه ني پارټيزه ران ددعوايه كي سزايي به پټي ياسا كارپټي كراوه كان دؤ به و ناوي پارټيزه له خوټه رد بخاته كهر.

سټيهم: پارټيزه نه و تاوانه ي له بركه (دووه م) ي نم مادديه دا كوټراوه به سه ريدا ساغ بوو بټينه ووه حوكميكي سزايي دهره ق به سه ردا درابي و بر در ا بټينه ووه نابي سر له نوي له سه نديكا دا وهر بكي رټينه ووه.

مادده (١٥):

نه نچوومه ن به (موصادقه كړدن) هه ينه تي كشتي بوي هه به پټروټي دهره يني رده سي نارنو سين و به رفر او انكړدن دده لات و نابونه ي سالانه و غه رامه و مزدي بيه كړدن نه ندروستي (بدل التامين الصحي) و رده م و نابوندي ديكي تي دا دياري بكا.

لقي دووه م - (پله به پله و دده لات ته كان)

مادده (١٦):

نه و كه سه ي يه كه م جار ناوي له نوماري پارټيزه راندا به پارټيزه دهنو سري پله به يله به پټي نم رټسايانه ي خواره ووه سه رده كه وي:

يه كه م: بو ماودي (٣) سي سال له نووسينكي پارټيزه ريكي راوټي كار يا له لاي پارټيزه ريكي كارا ماودي پارټيزه ري كړدن له (٥) پټنج سال كه متر نه بي، ددبټه راهيټراو له سه ر كارو باري راسته قينه ي پارټيزه رابه تي، له و ماوديه دا له ژير چاوديري مه شق پټكه رده كه بدا نم دده لاتانه ي خواره ووي ددبټ:

١- وه كالت له م و له و له دعواي مه دني و ناكوكيي دادو ريدا كه نخي له (٥٠٠) پټنج سه د دينار زباتر نه بي، ودرده كړئ.

٢- وه كالت له دعواي كه سه كي و دعواي مولكدار كړندا نخي هر چه نديك بي، ودرده كړئ.

٣- وه كالت له هم موو ده عوايه كي كه تن (جونجه) دا ودرده كړئ و له لټنوژينه ووه كانيدا ناماده ددي و ريگاگاني تانوت لټدانيش له و بريارو حوكمانه ي كه ددر باره بيان دهره يټراون ده خاته كهر.

٤- وه كالت ددر باره ي مو عامه له ياساييه كان له دا به ره كان و سه رچاوه ني داريه كان و ليژنه كان و نه نچوومه نه رده سي و نيمچه رده سييه كان ودرده كړئ.

٥- دوو به دوو له كه ل پارټيزه ره كه ي كه مه شقي پټ ده كات له دعوا مه ددنييه كاندا نخي هر چه نديك بي و له جينا به ته كانيشدا مورافه عه ده كاو ريكاگاني تانه لټدانيش ده خاته كار.

دووه م: نه ووي نه و ماوه ي راهاتنه به مه رجه كانيه ووه بيري نه ووه ددبټه كارا (مارس) و نم دده لاتانه ي خواره ووي ددي:

۱- هه موو نوو دهسه لاتانه ی ده بی که له برکه ی (یه که م) ی نهم مادده یه دا هاتوو د.
۲- له هه موو ده عوایه کی مه ده نی و سزایی و کارو ده عواکانی نابالغاندا (الاحداث) وه کاله ت وهرده کری و ریکاکانی تانوت لیدانیشیان لی ده خاته کار.

۳- به سیفه تی راویژکاری یاسایی به کری بندی له که ل کۆمپانیکانی که رتی تاییه ت یا له که ل ههر پرۆژه یه کی پیشه سازی یا بازرکانی یا کشتوکالی یا له که ل نوو سینکه کنی به لیداری و په یانداریی زانستی و هونه ری و بازرکانیدا که سه رمایه که ی له (۲۵۰) دوو سه دو په نجا هه زار دینار زیاتر نه بی، ریک دده کوئ.

۴- کریه ندی دامه زانندی کۆمپانیا نیشتمانییه کان ریک ده خات و به پیتی حوکمه کانی یاسا تۆماریان ده کا.

۵- راویژی یاسایی پیشکه ش ده کا.

سییه م: پارێزه ری سێ سال له پارێزه رایه تی دا کارا بوو بی و لیکۆلینه و دیه کی یاسایی پیشکه ش به نه نجوومه ن کرد بی و سه رکه و تنی تیدا وه ده ست هینای نه وه ده بیته راویژکارو نهم ده سه لاتانه ی خواره و دی ده بیته:

۱- هه موو نوو ده سه لاتانه ی ده فه کانیا ن له م یاسایه دا هه به .

۲- پرۆژه ی یاسا پیرو و رینمایی بو دایه ره ره سمییه کان و نیمچه ره سمییه کان و کۆمه له کۆمپانیاکان له سه ر دا و اگر دینیا ن به کریه ندی کی مۆرکرا و ناماده ده کا.

۳- له که ل نه و لایه نانه ی له (دوو ده م/۳) ی سه ره وه دا هاتوو سه رمایه کانیا ن ههر چه ند بی پیکه اتن کری ددا.

۴- کۆمپانیا بیانییه کان یا نه و لقانه یان که له هه ریمدا که نوو نه ته که ر تۆمار ده کا.

مادده ی (۱۷):

یه که م: پارێزه ره پله پله له قوئاغی که وه بو قوئاغی کی دی به سکا لایه کی نوو سرا و که بریا ریکی نه نجوومه نی سه ندی کای پیوه بی، به پیتی مه رج و زه بیته که نهم یاسایه ریکی ده خا و به پیتی نه و رینمایانه ش که ده باره یان ده ره هینرا وه ده روا ت.

دوو ده م: نه نجوومه نی سه ندی کا بو ی هه به نه و ماددانه ی له برکه کانی (یه که م و دوو ده م و سییه م) ی مادده (۱۶) ی نهم یاسایه دا دیاری کرا و درێژتر بکاته وه به مه رجی نه و درێژکردنه و دیه بو هه ر قوئاغی له سێ سال زیاتر نه بی و هۆبه کانی شی پیشان بدری.

مادده ی (۱۸):

نه که ره پارێزه ری له قوئاغی راهاتندا پارێزه ریکی ده ست نه که وت رایبیتی یان ده ستی که وت و لیتی دا برا نه وه ده بی له ماوه ی سی روژدا که له روژی ناو نوو سیننی یا لیدارا نییه وه حساب ده کری سه ندی کای لی نا کا دار بکا نه و جا نه و ماوه ی له مادده (۱۶) یه که م دا هاتوو بو پینج سال درێژ ده کریته وه.

به شی پینجهم
مافهکان و نه رکهانی پاریزه
لقی یه کهم - حوکمه کشتیهکان

مادده (۱۹):

یه کهم: پتویسته پاریزه له لای دادگاکان و دهسه لاتبه دهستانی لیتوژینه وه و دایره کانی دهولت و بهرژه وه ندکه کانی مبری و کهرتی تیکه لای و مهرجه کانی دیکه ریزو به تنگه وه بوونیتیکی نه وتوی هه بی شیای پله و پایه پاریزه رایه تی بیت و پتویسته له سه ریشیان هه موو کارناسانییه کی زهرووو به ویلیش (الاصولیه) که بو پیاده کردنی نه رکی پاریزه ری پتویستن بخه نه به ردهستی و نابج داواکارییه نووسراوه کانی شی پشت کوئی بخه ن.

دووه م: پتویسته له سه ر نهو لایه نانه ی له برکه (یه کهم) ی نه م مادده یه دا ناوهیتراون ته نه ا دادگاکان و لایه نه دادوه رییه کان نه بی له ماوه ی (ده) روژدا سه بری داواکارییه نووسراوه کانی پاریزه بکه ن و بیسه نه وه نهو ماوه یه ش لهو روژدوه دهست پی دهکا که داواکارییه که بیان لی ودرگتوو وه تو ماریان کردوو ه، خو نه کهر هات و لهو ماوه یه دا نه کرا نهوا نهو کاته پاریزه رکه ده بی سه ندیکای لی ناگادار بکاته وه.

مادده ی (۲۰):

یه کهم: پتویسته له سه ر دادگاکان و نه مجموعه نه کان و هه موو هه بنهت و دهسه لات و مهرجه کانی دیکه ش ریکا به پاریزه بدن فایلی ده عواو په ره و کاغه زی لیتوژینه وه یا هه ره و کاغه زیکی دیکه بخوینیتته وه وه هه ر شتی په یوه ندیی بهو مه سه له به وه هه به که خوئی ده یوئی - له سه ر به نو سین ره رامه ندبوونی پتیشه کی وه کیلدانه رکه سه بری بکاو لیئی ناگادار بی.

دووه م: نهو لایه نانه ی له برکه (یه کهم) ی نه م مادده یه دا ناوهیتراون پتویسته له سه ر یان رازی بن پاریزه رکه له لیکو لینه وه ی سه ره تایی و دادگایی یا هه ر (نیجرا) یه کدا که یاسا بریاری له سه ر ده دات ناماده بی و پتویسته نهو ناماده بوونه ش له په ره و کاغه زه کاندنا بنووسری، هه رو ده ا پتویستیشه له سه ر نهو لایه نانه پاریزه رکه ناگادار بکه ن که له کاتی هه ر (نیجرا یه کدا) ده ره ق به وه کیلدانه رکه ده کری ناماده بی.

مادده ی (۲۱):

یه کهم: هه ر فه مانبه ری یا هه ر که سه ی خزمه تیکی گشتی پی سپیردرا بی، به نه تقه ست مافی له مافه کانی پاریزه که ده قه کانیا ن له م یاسایه دا هاتوو ه، له کاتی پاریزه ری کردندا پتیشیل بکا یا نه یه لی پاریزه رایه تی خوئی بکا نه وه به پتچه وانه کاری نه رکی فرمانه کی خو له قه له م ده دری و نهو حوکمانه ی یاسای سزادانی به سه ردا ده سه پتیری که تایه تن به فه رمانبه رو خزمه تی

کشتی پی سپتدرای له نه رکی خو لاددو.
دوو دم: دهرهق بهو له فرمان لادانانی له برکه (به که م) ای نم مادده به دا کوتراود،
له لای دادکهری تایبه تی لیتوژینه وه شکات دکری به مهرجی ده سنبه جی
سه ندیکای لی ناکادار بکری.

ماددهی (۲۲):

هر دست دریتیه ک بکریته سهر پاریزه ره له کاتی پیاده کردنی پیشه ی پاریزه ردا
یا به هوی نه وده ده دست دریتکاره که ههروه کو ده سندریتی کردبیته سهر
دادکهری له کاتی پیاده کردنی فرمانکه ی یا به هوی نه وده سزای هاوشتیودی
نهمی به سردان ددری.

ماددهی (۲۳):

هر شکاتی دژ به پاریزه ری بکری ده پی ره زامه ندی سه ندیکا وهر بکری به نه نها
له دوخی تاوانی به چاوینراودا نه پی به پی ره زامه ندی سندریتی سه ندیکاش نابی نه
لیترسینه وه (استجواب) نه لیتوژینه وه نه حه وانه کردنی بو دادکای تایبه ت دهرهق
بکری و پتویستیشه له سهر سه روکی سه ندیکا یا جیکره که ی له و پرسینه وه یا
لیتوژینه وه بان دادکاردنه دا ناماده بیت.

ماددهی (۲۴):

پاریزه ری خانه نشین بوی هه یه به م وه کاله تانه ی خواره وه له به رده م دادکادا
مورافه عه بکات:
به که م: وه کاله ت له ژنی خو یه وه یا له به کتی له نه وه وده چی خو یه وه.
دوو دم: به پتی (وصایه بان قه میوممه) له بری خزمه کانی تا پله ی چواردمی
خزمایه تی.
سبیه م: به پتی (وصایه بان ته ولیبه) ی کاریتکراو.

لفی دوو دم - (راویژی یاسایی)

ماددهی (۲۵):

به که م: پتویسته له سهر کو مپانیا بازرگانی و پیشه سازی و کشتوکالی و
خزمه تکوزاری یا وده رهینه نیشتمانیبه کان چ پشکداری بن چ خاوه دن
لیترسراویبه کی سنووردار که سه رمایه که بان له (۲۵۰) دوو سه دو په نجا
هه زار دینار که متر نیبه و پتویستیشه له سهر نه کو مپانیا بیانیه ش که
له هه ریمدا کارده کن بان لقیان له هه ریمدا هه یه که له که ل پاریزه رتیکی
راویژکار بان کارا بان زیاتردا کرتدانتیک به ستن تا راویژکاریان بو بکری.
دوو دم: نه و لایه نانه ی له حوکه کانی برکه ی (به که م) ای نم مادده به دو اده که ون،
نه وه چهند دوا بکه ون روژی (۵۰) دینار غه رانه دهرکین.
سبیه م: پاریزه نابی کرتدانتیک له که ل زیاتر له دوو کو مپانیا ی نیشتمانی، بان
له که ل زیاتر له به ک کو مپانیا ی بیانی به مه به ستنی نه ودی که له برکه

(یه کهم) ی سه ره و ددا دیاری کراوه کری بدات.
چواردهم: کهسی له کهل پاریزه رتیکی راوتزکاردا کریدارییه کی کردبی دهبی (۱۰٪)
له مزدی راوتزکردنه یاساییه کهی کل بداتوه و بیتری بو سه ندیکا تا و دک
داهاتیکی سه ندیکا تو مار بکری.
پینجهم: پاریزه به کریکار له کهل نه و لایه نانه دا که له برکهی (یه کهم) دا ناوبراون
له قه لهم ددهری له و روزه وهی که کریکارییه که له لایه ن سه ندیکا و د
(ته سدیق) کراوه.

ماددهی (۲۶):

یه کهم: هیچ کومپانیایه کی پیشه سازی یا بازرگانی یا کشتوکالی یا و دبه رهینه کی
نیشتمانی بی بت یان بیانی نابیی تو مار بکری تا کریدانی دامه زرانه کهی
به لانی له لایه ن پاریزه رتیکی کراوه ریک نه خرابی.
دوودم: پاریزه ری نابیی و کاله ت له دوو کومپانیای نیشتمانی زیاتر یا زیاتر له
یه ک کومپانیای بیانی و بر بکری.
سیبهم: پاریزه ری نابیی له ماوهی یه ک سالدا زیاتر له سی کومپانیای نیشتمانی
یا زیاتر له یه ک کومپانیای بیانی تو مار بکات.

لفی سیبهم - (دهستخوشانهی پاریزه رایه تی)

ماددهی (۲۷):

پاریزه ره نو کارانهی پتی سپیردراوه که دهیانکا مافی دهستخوشانهی خوی هه یه
نه وه راوتزکاری یاساییش ده گرتیه و د.

ماددهی (۲۸):

یه کهم: پاریزه به پتی پیکهاتنی که له کهل و ه کیلدانه ره که ییدا دهیکا مافی
دهستخوشانهی خوی هه یه به مهرچی له غهیری دهعوا سزاییه کانداه
ریزهی (۲۰٪) له سه دا بیستی به های نه رکی نه و دهعوا یه زیاتر نه بی،
به لام نه کهر مه به ست له دهعوا که یا نه و حوکمه ی دهرهق به و دهعوا یه
دهدری و ده دست هینانی که لک و سوودیکی پتر بی له وهی که له دهعوا که دا
هه یه نه و له و باره دا پاریزه ره که به پتی نه و زیاد بوونه مافی دهستخوشانهی
خوی له کو (مجموع) ی مه بله غه که دا دهبی.
دوودم: حوکمی برکه (یه کهم) ی نه م ماددهیه ی لی دهرچی دنا له به های
مولکدار کردنی حوکمی له سه ر درایی یا له به های بیمه کردنی زوره ملی یان
بیمه کردنی به خوایشت مه بله غه که ی درایی یا حوکمی به سه ردا دهرچوو بی یا
له به های به شه کانی که سی داوای نه هیشتنی به ش به شه کبی (ازاله
الشیوع) کردبی، نابیی دهستخوشانهی پاریزه ره که له سه ری پیکهاتن له
ریزهی (۱۰٪) ده له سه د تیپه ری.

ماددهی (۲۹):

نه‌کەر نه‌و کاره‌ی پیکهاتنی له‌سه‌رکاروه کاره‌ی دیکه‌ی لی په‌یداووه له‌کاتی پیکهاتنه‌که‌دا به‌بیری که‌سدا نه‌دهات نه‌وا پارێزه‌که‌هه‌یه‌ بۆی هه‌یه‌ داوای ده‌ستخۆشانه‌ی نه‌وه‌ش بکات.

ماددهی (۳۰):

نه‌کەر پارێزه‌ر ده‌عواکه‌ی له‌ رێگه‌ی سولح کردن یا (تحکیم) هه‌وه‌ ته‌واو کرد بیان به‌پیتی سه‌ریشکبوونی نه‌کەر له‌وه‌کاله‌ته‌که‌دا کرابێ ده‌عواکه‌ به‌ نه‌نجام بکه‌ییتێ نه‌وه‌ مافی ده‌ستخۆشانه‌ی ته‌واوی خۆ هه‌یه‌ مه‌که‌ر ده‌قی پیکهاتنه‌که‌ وه‌ها نه‌بێ.

ماددهی (۳۱):

نه‌کەر ده‌ستخۆشانه‌ی پارێزه‌ر به‌ پیکهاتنیکی تایبه‌تی دیاری نه‌کرابێ نه‌و کاته‌ وه‌ک کرتی هاوشیوه‌ی نه‌و ده‌عوایه‌ دیاری ده‌کری.

ماددهی (۳۲):

یه‌که‌م: نه‌کەر هات و وه‌کیلدانه‌ره‌که‌ پارێزه‌ره‌که‌ی خۆی به‌بێ هه‌یه‌کی ماقوول لیخست و پارێزه‌ره‌که‌ ده‌ستی به‌ نیشه‌که‌ کردبوو نه‌وا نه‌و کاته‌ هه‌روه‌کو کاره‌که‌ی له‌ به‌رژه‌وه‌ندیی نه‌ودا به‌ نه‌نجام که‌یانیدی ده‌ستخۆشانه‌ی ته‌واوی ده‌که‌ویتنه‌ نه‌ستو و ده‌بێ بیداتی به‌لام نه‌کەر به‌ر له‌ده‌ست پیکردن پارێزه‌ره‌که‌ی لیخست نه‌وا له‌و باره‌دا پارێزه‌ره‌که‌ مافی ده‌ستخۆشانه‌ی هاوشیوه‌ی هه‌یه‌ له‌ کوێره‌ی نه‌و کۆششه‌ی که‌ به‌خه‌رجی داوه‌.

دووه‌م: بۆ نه‌وه‌ی حوکه‌م‌کانی برکه‌ (یه‌که‌م) ی نه‌م مادده‌یه‌ به‌ ناسانی پیاده‌ بکری مه‌به‌ست له‌ ده‌ست پیکردنی کار نه‌وه‌یه‌ که‌ پارێزه‌ره‌که‌ ده‌عواکه‌ی تۆمار کردبێ یا له‌ مورافه‌عه‌که‌دا ناماده‌بووبێ یا به‌وه‌کاله‌تی وه‌کیلدانه‌ره‌که‌ سکالایه‌کی به‌لایه‌نیکی ره‌سمی په‌یوه‌ندیی به‌ ده‌عواکه‌وه‌ بێ پێشکه‌ش کردبێ.

ماددهی (۳۳):

نه‌کەر پارێزه‌ری به‌هه‌یه‌کی ماقوول ده‌ستی له‌ وه‌کاله‌ت به‌رداو له‌ ماوه‌یه‌کی کونجاودا ئینزاریکی نووسراوی دا به‌ وه‌کیلدانه‌ره‌که‌ بیان نه‌کەر پارێزه‌ره‌که‌ به‌ر له‌ ته‌واوکردنی نه‌و کاره‌ی پیتی سپێردراوه‌ مرد بیان نه‌کەر وه‌کیلدانه‌ره‌که‌ خۆ مردو میراتگره‌کانی رازی نه‌بوون پارێزه‌ره‌که‌ له‌سه‌ر کاره‌که‌ بروت نه‌وه‌ له‌و دۆخانه‌دا پارێزه‌ره‌که‌ بیان میراتگره‌کانی به‌پیتی نه‌حوال له‌به‌ر روشنیایی حوکه‌م‌کانی پیکهاتنه‌که‌ مافی ده‌ستخۆشانه‌ی هاوتای نه‌و کۆششه‌ی خۆی هه‌یه‌ که‌ به‌ته‌واوی به‌خه‌رجی داوه‌ ده‌بێ حوکه‌م‌کانی نه‌م یاسایه‌ش له‌به‌رچاو بگیری.

ماددهی (۳۴):

هه‌ر ناکوکیه‌ک له‌سه‌ر ده‌ستخۆشانه‌ی پارێزه‌راهه‌تی رووبدات ده‌خه‌رتنه‌ به‌رده‌م نه‌و دادکا تایبه‌کاره‌ی که‌ نووسینگه‌ی پارێزه‌ره‌که‌ له‌ سنووریدا به‌ بیان ده‌خه‌رتنه‌ به‌رده‌م نه‌م دادگایه‌ی ده‌عوای وه‌کاله‌ته‌که‌ی یه‌کلا بێ کردووه‌ته‌وه‌ به‌لام نه‌کەر پارێزه‌رو وه‌کیلدانه‌ره‌که‌ به‌ نووسین له‌سه‌ر نه‌وه‌ پیکهاتین که‌ سه‌ندیکا بۆیان ساغ بکاته‌وه‌ نه‌وا له‌م باره‌دا بریاری نبقابه‌ هه‌له‌وه‌شانه‌وه‌ی بۆ نییه‌.

ماددهی (۳۵):

دادکا به پیتی نه مانه‌ی خواره‌وه حوکمی خۆی دهر باره‌ی ده‌ستخۆشانه‌ی پارێزه‌رایه‌تی دهرده‌هیتتی:

- ۱- به‌رێژه‌ی (۱۰٪) له به‌های حوکم پێ دراوه‌که به مه‌رجی له (۵۰۰۰) پینج هزار دینار زیاتر نه‌بێ.
- ۲- به‌رێژه‌ی (۵٪) له به‌های مولکدارکردن به مه‌رجی له (۳۰۰۰) سێ هزار دینار زیاتر نه‌بێ.
- ۳- له (۳۰۰) سێ سهد دینار که‌متر نه‌بێ و له (۱۵۰۰) هزارو پینج سهد دیناریش پتر نه‌بێ له ده‌عواکانی به‌خێوکردنی کۆریه‌و موشاهه‌ده‌دا که ده‌ستخۆشانه‌ی پارێزه‌رایه‌تی له‌وانه‌دا له (۱۰۰) سهد دینار که‌متر نابێ و له (۲۰۰) دوو سهد دیناریش تیناپه‌ری.
- ۴- له ده‌عواکانی دادکایی به‌په‌له‌و (وه‌لانی) دا ده‌ستخۆشانه‌ی پارێزه‌ر له (۲۵۰) دوو سهدو په‌نج دینار که‌متر نیبه‌و ناشی له (۱۰۰۰) هزار دینار تپه‌ری.

ماددهی (۳۶):

یه‌که‌م: پارێزه‌ری که نێردرابتی به‌رکری له تاوانباری له جینایات یان له دادکایی نابالغه‌کاندا بکات که نه‌و تاوانبار و ده‌کیلی بۆ خۆی داننا‌بێ نه‌وه دادکا که حوکمی ده‌ستخۆشانه بۆ نه‌و پارێزه‌ر دهرده‌هیتتی که له (۲۵۰) دوو سهدو په‌نج دینار که‌متر نیبه‌و له (۵۰۰) پینج سهد دیناریش تی ناپه‌ری و نه‌که‌وێته نه‌ستوی خزینه‌ی میری.

دووم: پارێزه‌ری دادکایه‌ک پارێزه‌رایه‌تیه‌کی پێ بسپه‌ری نابی نه‌یکا مه‌که‌ر مه‌عزده‌تییکی ماقوول بۆ دادکا که به‌هیتته‌وه‌.

ماددهی (۳۷):

یه‌که‌م: پارێزه‌ر له‌و مال و داراییه‌دا که له ده‌وايه‌دا یان له کارێکدا وه‌کاله‌تی بۆ کراوه که بۆ وه‌کیلدانه‌ر که مسۆکه‌ری ده‌کا مافی ده‌ستخۆشانه‌ی مومتازی پله‌ی یه‌که‌می هه‌یه.

دووم: ده‌ستخۆشانه‌ی پارێزه‌رایه‌تی له (نیعلامه‌کان) و پرپاردکاندا که حوکمی بۆ دهرچوو‌بێ مافی مومتازی ده‌که‌وێته سه‌رو به پارێزه‌ری وه‌کییل یا به پارێزه‌ری نێردراو یان به‌و پارێزه‌ره‌ ددری که وه‌کاله‌تییکی ته‌سدیق کراوی هه‌بێ سا له دادکاکان یا دایه‌ره‌ ره‌سمیه‌کان یا کۆمپانیاکان یا بانقه‌کان یا دایه‌ره‌کانی ته‌نفیزه‌وه بیت ده‌ستیشی به‌سه‌ردا ناکیری مه‌که‌ر بۆ دانه‌وی قه‌زی میری یان بۆ نه‌فه‌قه‌ی شه‌رعی.

ماددهی (۳۸):

نه‌که‌ر پیکهاتییکی نووسراو له نێوان پارێزه‌رو وه‌کیلدانه‌ر که‌دا نه‌بێ نه‌وه دوا‌ی سێ سال له رۆژی کۆتایی هاتنی نه‌و کاره‌ی که پیتی سپه‌ردراوه نیدی پارێزه‌ر که مافی ده‌ستخۆشانه‌ی ده‌سورتن و ناتوانن دوا‌ی بکات مه‌که‌ر هۆیه‌ک هه‌بێ ریکای داواکرده‌که‌ی لێ کرتبێ.

هه‌رچی نه‌و ده‌ستخۆشانه‌یه‌شه که به نووسین له‌سه‌ری پیکهاتین نه‌وه مافی

داو اگردنمه و دهکمی دواي پازده سال که له رۆژی زده او بوو نیمیسه و ده دست پی دهکا نیدی ددسووتی و نایکه وی.

مادده (۳۹):

یه کهم: پاریزه ر بۆی هیه به کریدانیکی نووسراو که سه ندیکا نه سدیقی بکا له که له و ده کیلدانه ر ده کیدا پتیک بیت.

دووهم: نه کهر و ده کیلدانه ر ده که ده ست خوشانه ی و ده کیله که ی خۆی نه دا نه و پاریزه ر ده و ده کیله که بۆی هیه قۆچانی (سند) پتیکه اتنه نووسراو ده که که مه رجه کانی برکه ی (یه که م) ی نه م ماده یه ی تیدا فه راهه مه ، بدات به دایه رده ی (نه نفیز) و دواي ده ست خوشانه که ی خۆی بکات نه و جا پتویسته له سه ر نه م دایه ربه هه مان نه و ئیجراناته بخاته کار که له کاتی نه نفیز کردنی نه و بریارانه ی پله ی کۆتاییان و ده رگرتوو یان بۆ نه و قۆچانانه ی که یارای ته نفیز کردن و دایه رده ی (کاتب العدل) ته سدیقی کردوو خستوو به تبیه کار.

لقی چوارده م

نه رکه کانی سه رستانی پاریزه ر

مادده ی (۴۰):

پتویسته پاریزه ر له رهوت و هه لئس و که وتیدا خۆی به بنه ماکانی پیشه که ی به سه ستیتته وه و نه رکه کانی پاریزه ر ی و ده ک له م یاسایه دا هاتوو نه ده سه پیاکی و دلئسوژی نه نجام بدات نه وه ی داب و نه رینی پیشه که ی له سه ری فه رز کردوو له ئی لانه دات.

مادده ی (۴۱):

نابی پاریزه ر نه مانه ی خواره وه بکات:

یه که م: ناوی خۆی له که س بنیت.

دووهم: هه موو یا هه ندی له و مافانه ی نا کوکیان له سه ره و خرا ده ته به رده م دادا کا خۆی و ده کاله تی بۆ و ده رگرتوو بکات.

سه یه م: خۆی یان به هو ی هاو به شه پاریزه ر ده که یه وه یان هه ر که سه یکی دیکه به شدربی له موزایه ده دا بکات له به رده م دادا کا کان و لایه نه دادو هه ربه یه کانی دیکه که خۆی تیدا و ده کیل بیت.

چوارده م: مامله ت کردن له که له موه کیله که ی بۆ نه وه ی مان دوو بوو نه که ی بیته به شیک له و مافه عه ینبیه ی که نا کوکی له سه ره.

پینجه م: له پشت نووسینی قه واله کان (تظهير السندات) به ناوی خۆی بکات به ده به سه تی ئیدیا کردنی به بی نه وه ی و ده کاله تی هه بیت.

مادده ی (۴۲):

یه که م: نابی پاریزه ر نه و نه ینبیه ناشکرا بکات که پتی سپیتر درای بیت له ریکه ی پیشه که یه وه هه ر چه نه ده و ده کاله ته که شی ته و او بوو بیت ته نیا مه که ر بۆ نه وه بی

کسه تاوانتیک له بهردهم لایه نی دهسه لاتدار ناشکرا بکات و نهودی زهره رهنه ند بووه مافی نهودی ههیه داوای قهره بووی بلاوکردنهودی نهو نهتییه له بهردهم دادکاگان بکات.

دووه م: پاریزه له ناکوکییه کدا لهسه ر داوکردنی دهسه لاتتیکي دادوه ری نه بیت و ره زامه ندیی موه کیلی لهسه نه بیت که نهتییه که ی بو ناشکرا کردوه نابی هیچ شایه دیهک بدات.

سیتییه م: پاریزه که له دهعوایه کدا به وه کیل دادنه ری نابی نه له کاتی وه کاله ته که ی و نه له دوا ی لی خسننی لهو وه کاله ته ی شایه دی له دژی موه کیله که ی بدات.

چوارده م: پاریزه له کاتی به ری کردنی دهعوایه کدا که خو ی وه کاله تی تیدا کردوه نابی وه کیلایه تی هاو دژی موه کیله که ی بکات به شیه یه کی کشتیش نابی له دوو بهرژده ونندی هاو دژدا نویتنه ر بیت هه مسوو پاریزه ری تک لهو پاریزه رانه ش ده کرتنه وه که به هه ر سیفه تی له نوو سینگه که یدا له که لیدا کارده کن.

پینجه م: نابی پاریزه هاریکاری له که ل که سی کدا بکات که ناوی له تو ماری پاریزه ران لادراوه.

مادده ی (۴۳):

به که م: ده بی پاریزه به رامبه ر به دادوه ری ره فتارو ری یازتیکي ری زدارانه بکریت که شیوا ی پیروزی و پایه که ی بیت و نابی کاری وانه حجام بدات که کار بکاته سه ر به کلا کردنه دی دهعوا یان زیان به رویشتی داد بکه به نی و چه واشه ی بکات.

دووه م: پتویسته پاریزه به رامبه ر هاو کارانی هه مسوو دابوده ستوو ریکی شیوا ی پیشه که ی خو ی پیاریزی و نابی هیچ کاریکی ودها بکات که زیان به بهرژده وندی یان بکه به نی یان سوو کییه گ بو ناو و ناویانکی که سایه تی و بیسه ییه که ی بخولفتینی.

سیتییه م: پتویسته پاریزه خو ی به بریاره کانی نه نجوومه نی سه ندیکاو دهسته و نهو لیژنانه ی که به پتی حوکه کانی نهو یاسایه دروست کراون به ستیته وه . چوارده م: پتویسته پاریزه به ر لهوه ی بیته وه کیل هاو کاره که ی خو ی ناکادار بکاته وه لهو دهعوایه ی که خو ی وه کیله تیدا.

مادده ی (۴۴):

مافی موه کل له داوکردنی له پاریزه بو نه وراق و به لکه نامه کان و هه مسوو مافه کانی له دوا ی تیپه ربوونی پینج سال به سه ر میژووی کوتایی کاره که ی نامیتی ته نیا مه که ر موه کل پیش ته واو بوونی نهو ماو دیه داوای کردین نهوده ش به نیزار ده بیت که به هو ی دادنووسه وه بو ی ده رده چت و نهو ماو دیه ش له میژووی پی راکه یانندیه وه ده ست پی دکات.

به شی شه شه م
پیکهاته کانی سندیکای پاریزه ران
«سندیکای پاریزه ران»

ماددهی (۴۵):

یه کهم: سندیکای پاریزه ران ریکخراویکی پیشهیی دیوکراتیی سهریه خوویه، همموو نهو پاریزه رانه ده کرتته خو که ناویان له لای تو مارکراوده و که سایه تیبه کی مه عنه وی هه یه و باره کاکه ی له هه ولتری پایته ختی هه ریمه. دوو دم: نه نجوومه نیک به سهر و کایه تی نه قیب سندیکاکه دهنوتی نه کهر نه و دیار نه بوو نه و ا و ه کیلی سندیکا جیکای ده کرتته ووه نه و سندیکایه له پاریزکا کاندای لقی هه یه و نه ندانه کانی به و ریکایه هه لده بژیردین که له م یاسایه دا و له په پروه کانی که لیتی دهرچوون هاتووه.

ماددهی (۴۶):

سندیکا نه م کارانه دهکات:
یه کهم: به شداری کردن له پشتگیری حکومتی هه ریم و سیسته می دیوکراتی و پالپشتی کردنی فیدرال بهت و چه سپاندن و په ره پیدانی.
دوو دم: به دی هینانی نه و نامانجه دیاری کراوانه ی که له م یاسایه دا هاتوون و کار دهکات له پیناوی بهرز کردنه وه ی ناستی پیشهیی پاریزه ریی.
سیبه م: پیشکesh کردن خزمه تگوزاری نابووری و کومه لایه تی و روشنبیری به نه ندانه ی و دایینکردنی یارمه تی گوزهرانی و ا که ژیانیکی سهریه رزانه بوخویان و خیزانه کانیان به دی بیتن.
چوارده م: هاریکاری کردن له که ل سندیکا پیشه ییه کانی دیکه له پیناوی به دی هینانی نامانجه پیشه ییه کانی.
پینجه م: هاریکاری و هه ماهه نگی کردن له که ل ده سه لاتی دادوهری هه ریمی و ناوهندی و دهزگا کانی دیکه ی ده ولت به جوړیکی و ا که داد و سهره ریی یاسا دابین بکات.

به شی هه و ته م
لقی یه کهم - دهسته ی کشتی پاریزه ران

ماددهی (۴۷):

دهسته ی کشتی پاریزه ران له همموو نه و پاریزه رانه پیک دی که له تو ماردا نووسراون و نابونه ی به شداری بونی خویان داوه و هیچیان له سهر نه ماهه.

ماددهی (۴۸):

یه کهم: دهسته ی گشتی هه ر سی سال له مانگی شوایتا کوده بیتته وه.

دووم: راده ی یاسایی بو کۆبوونهوهی دهستهی گشتی به نامادهبوونی زۆربنه ی موتلهقی ئەندامانی تهواو دهبیته و نهگهر نهو رادهیه تهواو نهبوو نهوا کۆبوونهوهکه دوا دهخری بو رۆژی دوایی و به نامادهبوونی چاردهکی ئەندامانی دهکری و نهگهر نهو دهش نهبوو نهوا نهنجومهنی سهندیکا بو دهورهیهکی دیکه بهرهوام دهبیته.

مادهی (٤٩):

دهستهی گشتی نهه دهسهلات و تاییهتهندیانهی خوارهوی ههیه:

- ١- وتووێژکردن لهسهه کارهکانی نهنجومهنی سهندیکا و بریار دان لهسهه دواژمیترکاریی بودجهی پێشوو و بریاردان لهسهه بودجهی نوی که نهنجومهنی سهندیکا بو سی سالی داهاتوی نامادهی دهکات.
- ٢- سهیرکردنی کاروباری نهو پارێزهریه ی که له خشتهی کاردا هاتوووه یهکلاکردنهوهی نهو پێشنیارانهی که خراوهته بهرهمی سهبارته بهو کاروبارانه.
- ٣- دهستنیشانکردنی رهسم و نابونهی بهشداربوون و غهرامه بو سهندیکا و سندووقی خانهنیشینی.
- ٤- ههلبژاردنی نهقیب و ئەندامانی نهصلی نهنجومهنی سهندیکا و یهدهکهکانی.
- ٥- بریارهکانی دهستهی گشتی دهی جیهجیه بکرتن و به زۆریه ی رههای دهکی ئەندامه نامادهبووهکان دهردهچیت.

مادهی (٥٠):

یهکهه: دهستهی گشتی به شپوهیهکی نانسایی له بارهکای سهندیکا لهسهه دواکردنی دوو لهسهه سیی ئەندامانی نهنجومهنی یاخود سی یهکی ئەندامه تۆمارکراوهکان کۆدهبیتهوه.

دووم: راده ی یاسایی بو کۆبوونهوهی نانسایی به نامادهبوونی بهلایهنی کهمهوه سی یهکی ئەندامه تۆمارکراوهکان تهواو دهبیته و نهگهر نهبوو نهوا بو رۆژی دوایی دوا دهخری و نهگهر نهمهش نهبوو نهوا کۆبوونهوه نابیت و بلاوهی لی دهکری.

سییهه: نابی هیهچ کاروباریک وتووێژی لهسهه بکریته که له دوااکاری بهستنی کۆبوونهوه نانساییه کهدا نههاتی.

مادهی (٥١):

نهنجومهنی سهندیکا له نهقیب و (ده) ئەندامی نهصلی و سی ئەندامی یهدهگ پیک دی.

مادهی (٥٢):

نهو کهسهی که به نهقیب ههلهبهژێردریت مهرحه نهمانه ی لی بیتهدی:

یهکهه: پتویسته راوێژکارییت و به کردهوه پارێزهریی کردیته به پتی تۆماری (الاقدمیه) بو ماوهیهک له ده سال بهسهه یهکهوه یاخود پچر پچر کهمتر نهبیته.

دووهم: نابیی به هیچ سزایه کی بهرزهفتی حوکم درایی.

ماددهی (۵۳):

نهوهی به نندام هه لده بژیرد ریت مه رجه نه مانه ی خواره وهی لی بیتهدی:
به کهم: دهیی راویژکار بیت و به کرده وه پاریزه ربی کسرد بیت به پیتی تووماری
پیشینه یی (الاقدمیه) بو ماوه یهک له جهوت سال به سه ر به که وه بان پچر
پچر که متر نه بیت.

دووهم: نابیی به هیچ سزایه کی بهرزهفتی مه حکوم کرابی که ریگهی له دهست دانه
پیشه ی پاریزه ربی کرتیی.

ماددهی (۵۴):

نه نجوومهن له یه که مین کو بو نه ویدا له نیوان نه ندامه کانی وه کیلیک بو سه ندیکا
و سکر تیر و نه میندار تکی سندووق هه لده بژیری و دهسه لات و تاییه نه ندیان به پیتی
نم یاسایه و نه و ریتمایبانه ی که نه نجوومهن ده ربان ده چوینتی دیاری دهکات.

ماددهی (۵۵):

یه کهم: نه نجوومهن هه ر (۱۵) رۆژ جار تیک کو بو نه وه یه کی ناسایی ده به ستنی و به
شبه به کی ناساییش له سه ر داوای نه قیب یان له سه ر داوایه کی نووسراو
له لایهن به لانی که مه وه سین نه ندامی نه نجوومهن بو سه ر کردنی نه و با به ته ی
که له پینا ویدا داوای کو بو نه وه کراوه.

دووهم: کو بو نه وه ی ناسایی و ناسایی نه نجوومهن به ناماده بوونی زۆربنه ی
نه ندامانی به نه قیب و وه کیلی سه ندیکا وه نه بیت نابه ستریت و له کاتی
ناماده بوونیان نه و با به تمه نترین نه ندامی نه نجوومهن سه رو کایه نی نه و
کو بو نه وه یه دهکات.

سپیه م: بریاره کانی نه نجوومهن به زۆریه ی ده نک دهرده چن و نه که ر ده نکه کان
به رامبه ر بوون نه و نه و لایه ی که سه روک یا نه وه ی جیتی ده کرتیه وه
له که لدا بیت په سند ده کرتیت.

چواره م: بریاره کانی نه نجوومهن مولزیمه .

لقی دووهم (نه قیبی پاریزه ربان)

ماددهی (۵۶):

نه قیبی سه ندیکای پاریزه ربان له بهر ده م دهسه لاتی دادوهری و دهسته ی دیکه دا
نوینه رایه تی سه ندیکا دهکات و نه م دهسه لاتانه ی هه یه:

یه کهم: سه رو کایه تی نه نجوومهنی سه ندیکا دهکات.

دووهم: نه و بریار و راسپاردانه ی که دهسته ی کشتی و نه نجوومهنی سه ندیکا
بریاریان له سه ر داوه جیبه جیبان دهکات.

سپیه م: به ستنی نه و گر تیه ندانه (العقود) ی که نه نجوومهنی سه ندیکا ره زامه ندی
له سه ر داوه.

چواردهم: په ناوې سندنیکاوه له بېرده می دادکاکاندا دادوهری دهکات و بوشی هه یه نندامیتیکی دیکه ی نهنجوومه نی سندنیکا یا پاریزه رتیکی دیکه له جیاتی خو ی بۆ نه و نه رکه دابنیت.

ماددهی (۵۷):

یه که م: وه کیلی سندنیکا له کاتی ناماده نه بوونی نه قیب هه موو دهسه لاتیکی نه وی هه یه.

دوودم: نه قیب بۆی هه یه هندی له دهسه لاته کانی خو ی بدات به وه کیلی سندنیکا که ی.

ماددهی (۵۸):

نهنجوومهن نهم دهسه لاتانه ی خواروه ی هه یه:

یه که م: دامه زانندی فه رمانبه ران و بېرده ستان و دیاری کردنی مووچه کانیان و رتیکی خستی کاروباری خزده مه تگوزارییان به پیتی نه و رتیما ییانه ی که نهنجوومهن ده ریان دهچو پیتی.

دوودم: ناماده کردنی ژمیترکاری کوتایی سندنیکا بۆ سالی دارایی ربردوو و ناماده کردنی بودجه ی نو ی بۆ سی سالی داهاتووی بۆ نه وه ی بیان خاته بېرده م دهسته ی کشتی بۆ راستاندنیان.

سیته م: سه ریه رشتی کردنی لقه کانی سندنیکا و ژووره کانی پاریزه ران.

چواردهم: دامه زانندی ژووری پاریزه ران.

پینجه م: دامه زانندی یانه کانی پاریزه ران به پیتی یاسای کومه له کان و په پیره وه ناو خو یبه کانیان و سه ریه رشتی هه لبراردنی دهسته کانی به رپوه بردنیان.

شه شهم: پیکه ییان و دیاری کردنی دهسه لاته کانی نه و لیژنانه ی که له م یاسایه دا هاتوون و پتویسته پیک به ترین.

حه و ته م: جیبه جی کردنی بریاره کانی دهسته ی کشتی و به دوا دچوونی راسپارده کانی.

هه شته م: ناردنی نه و شکایه تانه ی که سزایه که یان له تاییه تمه ندی نهنجوومه ندا نیبه بۆ لیژنه ی به رزه فتی.

ماددهی (۵۹):

یه که م: نه که ر نه قیب یه کیتک له مهرجه کانی نندامیه تی به هه ر هۆبه ک له دهست دا نه و ا وه کیلی سندنیکا بۆ نه و ماو ده ی که ماوه جیتی ده گرتنه وه نه که ر نه و ماو ده یه له سالییک که متر بوو.

دوودم: نهنجوومه نی سندنیکا له ماوه ی (۱۵) رۆژ داوای کووونه وه یه کی نانا سایی دهسته ی کشتی دهکات بۆ هه لبراردنی نه قیب بۆ نه و ماو ده یه که له دهوره که ماوه.

سیته م: نه که ر نندامی نه صلی یه کیتک له مهرجه کانی نندامیتی له دهست دا نه و ا نندامی یه دهک که زۆرتین دهنگی وه رگرتووه جیتی ده گرتنه وه.

چوارهم: نه گهر شوټين و پاڼه ي زورينه ي ننداماني نه نجوومهن به واز هيتان يان به ههر هوپه كي تر چول بوو نهوا ليژنه يهك له پيچ نندام پيچك ديت و نه نجوومهن ي دادوهر يي دايان ده مه زريني و دادوهر يك سه رو كايه تي دهكات كه له صنف يه كه م بيت و له كه ل ننداميه تي چوار پاريزهري راويزكار، كاروباري بهر پيوه بر دني سه ندبكا ده گريته ده ست و داواي ده سته ي كشتي دهكات بو كوټوونه وه له ماوه ي (٣٠) سي روژ بو هه ليزاردني نه قيب و نه نجوومهن ي سه نديكا بو ده وره يه كي نوئ.

لعي سټيم - (ليژنه ي بهرزه فتي)
(الانضباط)

مادده ي (٦٠):

ليژنه ي بهرزه فتي له پيچ نندام له پاريزهري راويزكار پيچك ديت، له وانه سي ننداميان نه صلين و دو انيشيان به ده گن و له لايهن نه نجوومهن ي سه نديكا وه ده سنيشان ده گرين به مهرچيك سه رو كه كه ي له ننداماني نه نجوومهن بيت.

مادده ي (٦١):

ههر پاريزهريكي زباني به نهركييك له نهركه كاني پيشه ي پاريزهري كه ياند، يان كاريكي واي كرد كه له نهري كه م بكا ته وه يا كرداريكي نه نجامدا كه له كه رامه تي پاريزه ران بدات يا خود سهر پيچي حوكميك له حوكمه كاني نه م ياسايه ي كرد نهوا سزايه كي بهرزه فتي ده درئ.

مادده ي (٦٢):

جكه له وه ي كه ده قتيكي نه م ياسايه كرتبتيه وه ده نا ههر كاريكي له م بر كانه ي خواره ودا هاتي زيان كه ياندنه به نهركي پيشه ي پاريزهري:

يه كه م: زيان كه ياندني به نه قه ست به مافي (موه كيل) و له بهر دداني نهو مافي يان كالتنه پي كردني يا خود به كار هيتاني وه كاله ته كه ي بو سوودي شه خسي.

دووهم: فيل له موه كيل كردن و خو له بهر بردنه دهر له وه كاله ته كه ي.

سټيم: وه كبلايه تي كردني شكايه ت لئ كراوه كه (الخصم) يان پيداني راو ته كبير بوئ.

چوارهم: مامله ت كردن له كه ل ده لال و ناوېر بانان بو راکيشاني مه عميل بو خوئ.

پينجه م: فيل كردن له به لكه نامه ي ياسايي و پيشكه ش كردني به دادوهر ي يان لايه ني ره سمئ.

شه شه م: ريكه ون كردن له دادوهر يي به ههر شيوه يهك له شيوه كان بيت.

حه و ته م: سيفه تي نه قيب يان يه كييك له نندامي نه نجوومهن به درو به كارييني.

هه شته م: سهر پيچي كردني فرمان و رينمايييه كاني كه له نه نجوومهن ي سه نديكا، يان له ههر ده سته يهك له ده سته كاني كه له م ياسايه دا هاتوون ده رچوون.

نوېه م: نه گهر مه حكووم كرابي له سهر تاوانيكي عه مدئ ناسياسي يا خود تاوانيكي نابروو بهر.

دهیم: به کارهیتانی کف و هره شه یان ناره زوو پهیدا کردن بۆ راکیش کردنی مه عمیل و به کارهیتانی پایه ی سیاسی یان کومه لایه تی بۆ نهو کارهی.

ماددهی (۶۳):

یه کم: لیژنه ی بهرزه فتی بۆی هه به نه م سزایانه ی خواره وه بدات:
۱- ناگادار کردنه وه: نه مه به نووسراویک ناراسته ی پاریزه ره که ده کریت و له وه ی کردوویه تی ناگادار ده کریته وه و داوای لی ده کریت له دوا رۆژدا دووباره ی نه کاته وه.

۲- نینزار: نه مه ش به نووسراویک ناراسته ی پاریزه ره که ده کریت و نهو کونا هه ی بۆ ده ره خریت که نینزاره که ی له سه ری پیدراوه و داوای لی ده کری له دوا رۆژدا دووباره ی نه کاته وه و ده بی غه رامه یه کی دارایی بدات که له دوو سه د و په نجا دینار که متر نه بی و له دوو هه زار دیناریش پتر نه بی و نهو پارهبه ش ده خریته سندووقی سه ندیکا.

۳- ریکرتن له ده ستدانه پیشه ی پاریزه ری بۆ ماوه یه ک له شه ش مانک که متر نه بی و له دوو سالی ش پتر نه بی و نه مه ش له رۆژی پی راکه یاندنی بریاری کۆتایی که له دژی ده رچوه کاری پی ده کری.

۴- لهو باره ی که بۆ جاری سییه م حوکم بدریت.
دوو ده م: نهو ماوه یه ی ریکه کرتن له ده ستدانه پیشه، بۆ مه به سستی خزمه ت و ده ستدانه پیشه که حساب نا کری.

ماددهی (۶۵):

شکایه تی بهرزه تی (انضباطی) به شیوه یه کی نووسراو له لایه ن نه قیبه وه یان سه رۆکی داواکاری گشتی یا خود دادکایه ک یان لایه نیکی ره سمی یانه له موه کلیه وه پیشه که ش ده کری و به کار ده خری.

ماددهی (۶۶):

یه کم: لیژنه سهیری شکایه ته که ده کات و یه کلای ده کاته وه به پی حوکمه کانی (یاسای بنه ماکانی دادکایی کردنی سزایی) نه کهر نه کونجاو نه بیته له که له حوکمه کانی نه م یاسایه دا.

دوو ده م: له حاله تیک نه گه ر پاریزه ر غه رامه که ی نه دا، نهوا قه ده غه ده کریت له ده ستدانه پیشه ی پاریزه ری تا کو ده بدات.

ماددهی (۶۷):

یه کم: له حاله تانه ی که له م یاسایه دا هاتون، نه نجومه نی سه ندیکا بۆی هه یه ریکه له پاریزه ر بکری بۆ ده ستدانه پیشه ی پاریزه ری نه گه ر ماوه ی قه ده غه کردنه که ی له (۶) مانک که متر بوو، یا خود سه رنج راکیشان (الفات نظر) بو نه گه ر نه مانه ی کرد:

۱- به بی عوزری مه شروع له بهرده م نه نجومه نی سه ندیکا یا خود نه قیب ناماده نه بوو.

- ۲- نه کهر ره وشتتیکی نواند که پیچه ونه ی نووسل و داب و نهرینتی پیشه که ی بیټ.
- ۳- نه کهر کاریکی وای کرد زیان به هاوکاره کانی بکه یهنی یان زیان به و که سه بکه یهنی که خزمه تیکی کشتی بی سپیتردراوه.
- ۴- زانیاری دروی وای دابیتته سندنیکا که پیچه وانه ی حوکمه کانی یاسا کاریټکراوه کان بیټ.
- ۵- نهټینییه که له نهټینییه کانی سندنیکا که پیټی سپیتردراوه بلاوبکاته وه یان به پیټی نه رکه کانی ناکاداریبیان بیټ.
- دووه م: نه و بریاره ی که له برکه ی (یه که م) ی نه م ماده ده بدها هاتووه به نووسراوټیکی ره سمی ناراسته ی پارټیزه رکه ده کرتټ و تییدا به پیټی رټیکا کانی راکه یاندنی کاریټکراوی سندنیکا بوی روون ده کرتټه وه.

ماده ی (۶۸):

یه که م: بریاره کانی لیژنه ی به رزه فتی قابیلی ته مییز کردن له دادکای ته مییزی هرټیم له ماوه ی سی رۆژ له میژوی پی راکه یاندنی و بریاری دادکاش به کلاکه ره وه یه.

دووه م: نه و بریارانه ی که پله ی کۆتاییان وه ر کرتووه له باره کای سه سندنیکا و ژووره کانی پارټیزه ران هه لده و اسرتین.

به شی هه شتم
لقه کانی پارټیزکاگان

ماده ی (۶۹):

یه که م: لقیکی سندنیکا له هه موو پارټیزه کایه که له پارټیزکاگانی هرټیم داده مه زری و له سی نه ندامی نه صلی و دوو نه ندامی به ده که پیټک دیت له پارټیزه ری راویژکار و له لایهن نه و پارټیزه رانه وه هه لده برټیردرټین که له پارټیزکاگه دا نبشته جټین.

دووه م: نه وه ی زۆر تر دنکی وه ر کرتټی ده بیته سه رۆکی لقه که.

سیټیه م: نه وه ی سزایه کی به رزه فتی درابټ که رټیکه له ده ستدانه پیشه ی پارټیزه ری بکرتټ نابیتته نه ندامی لق.

چواره م: له حاله تی چۆل بوونی پایه ی به رپرسی لیژنه ی پارټیزکا یا دوو نه ندام له و لیژنه یه هه موو نه ندامان بانک ده کرتټین بۆ هه لټار دنی لیژنه ی لق له مه رکه زی پارټیزکا و به ناماده بوونی دوو نه ندامی سه ره برشتکار له نه نجوومه نی سندنیکا هه لټار دنه که ده کرتټ.

به شی نۆیه م
(داریبی سندنیکا)

ماددهی (۷۰):

دارایی سەندیکا له مانەیی خوارهوه پێک دێ: یەکەم: نابونه (بدل) ی چوونه ناو سەندیکا. دووهم: پارەیی نابوونهی سالانه. سێهەم: رەسمی پێشکەوتن و پێشتر دەست بەکاربێ. چوارەم: قازانجی چاپەمەنبەهکانی سەندیکا. پێنجەم: کۆمپانیای خوارهوهکانی سەندیکا. شەشەم: پارەیی بەشایەدی دان و راستاندنی کەفالهتەکان. هەهەم: رێژەبەکی داشکاو له پارەیی هەقی ماندوووونیی پارێزەری و پارەیی مانگانەو سالانەیی ئەو راویزکارانەیی بۆ فەرمانکەکانی حکومەتی هەرێم و کۆمپانیای کەسی سروشتی و مەعنەوی کار دەکەن کە حوکمەکانی ئەم یاسایە دەیان کۆتێنەوه. هەشتەم: ئەو غەرامانەیی کە خوارهوه سەر کۆمپانیای بەلێندەرەکان بەهۆی دامەزراندنی راویزکاری یاسایی تایبەت بە خۆین. نۆهەم: هەموو ئەو رەسمانەیی کە لەلایەن سەندیکاوه بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە و درددکیرێن. دەهەم: ئەو غەرامانەیی کە خوارهوه سەر پارێزەرەکان بە پێی حوکمەکانی ئەم یاسایە. یازدەم: ئەو بەخشین و یارمەتییە داراییانەیی کە حکومەت بەشداری تێدا دەکات. دوازدەم: ئەو پیتاک و بەخششە داراییانەیی دیکە بەپێی رەزامەندی دەسهلاتدارە تایبەتمەندەکان.

ماددهی (۷۱):

سالی دارایی سەندیکای پارێزەرەکان له رۆژی یەکەمی مانگی کانوونی دووهمی هەموو سالیەک دەست پێ دەکات.

ماددهی (۷۲):

یەکەم: ئەنجومەنی سەندیکا بەرپرسە له مال و پارە و چۆنەتی وەرگرتنیان و پاراستنیان و بریاردان لەسەر سەرف کردنی خەرجییەکانی له بودجەیی دانراوی خۆی کە نێدەرەکی وای بخوازی. دووهم: حساباتی سالانەیی سەندیکا دەکەوتێتە بەر وردبینی چاودێری داریی (الرقابە المالیه) ی هەرێم. سێهەم: ئەنجومەنی سەندیکا بۆی هەیه له کاتی پێویستدا راکۆتکاری (المناقله) له نێوان نێعتیماده دانراوهکانی نێو بودجەیی سالانەیی خۆیدا بکات. چوارەم: ئەنجومەنی سەندیکا بۆی هەیه له کاتی پێویستدا قەرز بە قازانج یان بەبێ قازانج لەلایەنە داراییە رەسمییەکان وەرکری.

ماددهی (۷۳):

بهره‌زآمندی دهستهی گشتی نه‌بی ناییت خانوو به‌ره‌ی مولکی سه‌ندیکا بفرۆشریت جکه له‌وه نه‌نجوومه‌ن بۆی هه‌یه ته‌سه‌روف به‌ مالتی سه‌ندیکا وه بکات و نه‌مه‌ش به‌ بریارتیکی خۆی و به‌پیتی هه‌ل و مه‌رجی دارایی ده‌بی.

ماددهی (۷۴):

نه‌که‌ر بارتیکی نانا‌سایی رۆی له‌ به‌ستنی کوپوونه‌وه‌ی دهسته‌ی گشتی کرت بۆ راستاندنی بودجه و حیسانی کوتایی، نه‌وا پاره وه‌رکرتن و خه‌رج کردنی له‌سه‌ر بنچینه‌ی بودجه‌ی پێشووه‌ به‌رده‌وام ده‌بن تا‌کو دهسته‌ی گشتی کۆده‌بیتته‌وه و بریار له‌سه‌ر بودجه‌ی نوێی ده‌دات.

ماددهی (۷۵):

به‌که‌م: پاره و موسته‌نه‌ده‌کان به‌ناوی سه‌ندیکا له‌ یه‌کێک له‌ بانک‌ه‌کان داده‌نرێن. دووهم: نه‌قیب و نه‌مینه‌داری سندووق (خه‌زنه‌دار) به‌ به‌که‌وه یان نه‌وه‌ی جێپیان ده‌کریتته‌وه به‌ بریارتیکی له‌ نه‌نجوومه‌ن فه‌رمانی دانان و سه‌رف کردن نی‌مزا ده‌که‌ن.

ماددهی (۷۶):

نه‌که‌ر سه‌ندیکای پارێزه‌ران له‌به‌ر هه‌ر هه‌ژبه‌ک هه‌له‌شه‌یه‌وه نه‌وا ره‌سه‌یدی حیسابه‌که‌ی و مولک و مالتی ده‌به‌نه‌ مولکی سندووقی خانه‌نشینی پارێزه‌ران و له‌لایه‌ن لیژنه‌یه‌که‌وه به‌رپه‌وه‌ ده‌برۆی که نه‌ندامانی له‌لایه‌ن نه‌نجوومه‌نی داده‌وه‌ی هه‌ر ته‌مه‌وه داده‌مه‌زێن.

به‌شی ده‌یه‌م
حوکه‌مه‌ کۆتاییه‌کان

ماددهی (۷۷):

دهسته‌ی کاتی که به‌پیتی بریاری نه‌نجوومه‌نی نی‌شتمانی کوردستانی عێراق ژماره (۱) که له‌ رۆژی ۱۹۹۳/۱/۳ پێکه‌هاتوو، به‌رده‌وام ده‌بی له‌ به‌رپه‌وه‌بردنی کاروباری سه‌ندیکا تا‌کو هه‌له‌بژاردن ده‌کرۆی و نه‌نجوومه‌نی سه‌ندیکای نوێ هه‌له‌بژێردۆی و پێویسته له‌سه‌ری کاری واکات بۆ هه‌له‌بژاردنه‌که به‌پیتی حوکمه‌کانی نه‌م یاسایه له‌ ماوه‌یه‌ک نه‌و په‌ره‌که‌ی نه‌وه‌ت رۆژ بیت.

ماددهی (۷۸):

نه‌و پارێزه‌رانه‌ی که له‌ سه‌ندیکا تۆمارکراون هه‌موو مافیکیان له‌لای سه‌ندیکای پارێزه‌ران و سه‌ندووقی خانه‌نشینی پارێزه‌ران و کۆمپانیای دلنیا بون له‌ ژبان که له‌ مه‌رکه‌زدا هه‌یه و پێویسته له‌سه‌ر سه‌ندیکا هه‌موو کارتیکی پێویست بکات بۆ و ده‌ده‌ست هێنانی نه‌و مافانه.

ماددهی (۷۹):

کارکردنی به‌ ره‌سمی ناو‌نووس کردن و نابونه‌ی به‌شداری بون و غه‌رامه‌کان و پاره‌ی دا‌بن کردنی ته‌ندروستی و ره‌سمی دیکه نی‌ستاکه به‌رده‌وام ده‌بیت تا‌کو هه‌له‌بژاردن ده‌کریت.

ماددهی (۸۰) :

کار به هیچ دهقیتی دیکه ناکریت که نه گونجاو بیت له که له حوکمه کانی نه م یاسایه دا.

ماددهی (۸۱) :

پتویسته له سهه نه نجوومه نی وهزیران حوکمه کانی نه م یاسایه جتیه جی بکات.

ماددهی (۸۲) :

نه م یاسایه له میژووی بلاو کردنه وهی له رۆژنامه ی ره سمیدا جتیه جی ده کری.

جوهر نامق سالم

سه رۆکی نه نجوومه نی نیشتمانی کوردستانی عیراق

هۆیه پیوستیه کان

له دوا ی راپه رینی شکۆداری نادار، حکومه تی ناوه ندی له به غدا کارکتیری خۆی له ههریمی کوردستانی عیراق کیشایه وه و نابلووقه به کی کارکتیری و نابووری خسته سهه ههریم، نه مه و ای کرد نه نجوومه نی نیشتمانی کوردستان بریاری ژماره « ۲۲ » له رۆژی ۱۹۹۲/۱۰/۵ دا ده رجواند به دیاری کردنی په یوه ندی ههریم به ناوه ند به شیوه ی فیدرالیزم.

له نه نجامی نه و کاره دا په یوه ندی له نیوان پارێزه ران له ههریمی کوردستان و سه ندیکای ناوه ندی پچرا، جکه له وهش یاسای سه ندیکای ناوه ندی هیواو ناواتی پارێزه رانی ده رنه ده بری و له که له په ره پیدان و دیموکراتییه ت نه ده رۆیشت، تا کو کاروباری پارێزه رانی کوردستان له سه ندیکایه کی پیشه یی ریک بخری و کاروباری خۆی له سهه بنه مای دیموکراتییه ت و کیانی سه رده م ریک بخات و ره چاری باری سیاسی و کۆمه لایه تی و نابووری بکات و له که له هیواو ناواتی پیشه یی نه ندامان بکونجی و ناستی پیشه یی و زانستی و کوزه رانی نه ندامان به رز بکاته وه، بۆیه نه م یاسایه ده ره بترا.